

Mansikka

Toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2025

1. Yleistä

Kehittämisyhdistys Mansikka ry:n johtavana ajatuksena on paikallinen kehittäminen elämisen, asumisen ja elinkeinoelämän mahdollisuuksia tukemalla. Keskeisimmät arvomme ovat paikallisuus, yhdessä tekeminen, ihmisläheisyys ja avoimuus. Mansikka ry:n toiminta-alueeseen kuuluvat Pohjois-Savon eteläisimmät ja lounaiset kunnat: Suonenjoki, Tervo, Vesanto, Rautalampi, Leppävirta ja Varkaus. Toimialueella asuu noin 42 000 asukasta (31.12.2022).

Mansikan toiminta-alueen vahvuuksia ovat puhdas luonto, vahva elintarviketeollisuus ja erikoiskasvinviljely sekä maaseutukulttuuri ja yhteisöllisyys. Alueen haasteita ovat olleet väestön ikääntyminen ja muuttotappio sekä työvoiman saanti. Viime vuosina maailmaa ja yhteiskuntaa ovat myllertäneet monet muutokset, kuten korona, Ukrainan sota sekä siitä seuranneet energiakriisi ja kustannusten nousu.

Vuonna 2025 jatketaan 2023 alkanutta Leader-rahoituskautta. Tukien kysyntä on ollut vilkasta ja vuodesta odotetaan vilkasta myös tukihakemusten käsittelymäärissä. Vuonna 2024 tukihakemusten määrä oli suuri, mutta hakemusten koko erittäin pieni. Aktivoidaan alueen toimijoita suunnittelemaan vaikuttavampia hankkeita.

Kaikessa maaseuturahoituksen kehittämisessä on entistä vahvemmin painotettuna ilmasto- ja ympäristövaikutusten hallinta. Korkeat korot ja epävarmat talousnäkymät heijastuvat yritysten kehittämistöön heikentävästi. Lisäksi korkeat korot ja yleinen pankkirahoituksen kiristyminen voivat hidastaa yritysten kehittämistavoitteiden toteuttamista. Yhdistyspuolella kysynnän odotetaan olevan vilkasta aikaisempien vuosien tapaan. Varkauden osalta odotetaan paljon uusia toimijoita ja ideoita kaupunkialueelta, joka on nyt uutena mukana koko alueeltaan Leader-ohjelmassa.

Mansikan jäsenmäärässä ei odoteta vuonna 2025 suuria muutoksia.

Mansikan taloudellinen tilanne on erittäin hyvä. Oman pääoman tilanne on hyvä.

2. Leader-toiminta

Vuonna 2025 toteutetaan paikallista Siemenistä hedelmiin -kehittämisstrategiaa. Strategialle on myönnetty vuosille 2023–2027 yhteensä 3,4 milj.€, josta hankerahoituksen osuus on 2,6 milj.€ ja toimintarahana osuus 800 000 €. Strategian painopisteet ovat

1. Elinvoimainen maaseutu – Muuta takaisin elämään
2. Vahvat ja kehittyvät yritys ympäristöt
3. Uudistuva ja kestävä yhteiskunta
4. Älykäs tulevaisuus

Lisäksi strategiaan on kirjattu kehittämisen teemakokonaisuuksina Nuoriso-Leader, Älykkäät kylät, Ikä-Leader ja Kansainvälisyys. Näille kokonaisuuksille on asetettu tavoitteita sekä sisältöjä, joita voidaan toteuttaa strategian painopisteiden alla. Nuorisoon ja ikäihmisiin kohdistetaan erityistä huomiota strategian toteuttamisessa.

Vuodelle 2025 Leader-rahoituksen myöntövaltuus on noin 660 000 €, lisäksi vuodelta 2024 on siirtyvää myöntövaltuutta noin 440 000 €.

3. Oma hanketoiminta ja aluekehittäminen

Mansikka ry toimii alueella ei pelkästään kehittämisen rahoittajana vaan myös tarvittaessa kehittäjänä. Tästä on hyviä esimerkkejä aikaisemmilta vuosilta mm. nuorten yrittäjyyskasvatuksen edistäminen YTYÄ yrittäjyyteen -hankkeella, nuorten ja päättäjien vuorovaikutuksen lisääminen Osallistun, perehdyn ja vaikutan -hankkeella sekä paikalliskehittäminen osallisuutta ja vaikuttamista lisäämällä Kirkonkylät palvelukeskuksina -hankkeella. Mansikka ry toteuttaa kehittämishankkeita, mikäli alueelta nousee esiin kehittämistarpeita ja valmista asiantuntijaorganisaatiota ei ongelman ratkaisuun ole käytettävissä. Mansikka ry seuraa aktiivisesti myös muita kuin maaseuturahaston rahoitusvälineitä ja hakee alueelle kehittämisrahoitusta. Tavoitteena on verkostoitua tehokkaasti alueen muiden toimijoiden ja rahoittajien kanssa. Ulkopuolisen rahoituksen määrän nostaminen yhdistyksen toiminnassa on tärkeä asia ja tavoitteena on jättää vähintään 1 hakemus muihin rahastoihin toimintavuoden aikana. Vuonna 2025 toiminnassa olevat Mansikan hallinnoimat hankkeet:

- Henkkarit kaikille 1.5.2024 - 31.12.2025
- Osallisuus kuuluu kaikille Osku 1.2.2024 – 30.6.2024
- Start up Nuori! 1.4.2024 – 30.9.2025
- Kuriin kutsumattomat – Yhdessä vieraslajeja vastaan 1.4. – 31.12.2025
- Tietoa verkoista – 1.5.2024 – 30.6.2024 (ei vielä tukipäätöstä)

4. Toiminnan kehittäminen ja laatutyö

Mansikka ry:ssä ei ole valmistelussa sääntömuutoksia tai ohjesääntöjen muutoksia vuodelle 2025.

Laatukäsikirjan laatiminen on aloitettu syksyllä 2023 ja valmistuu keväällä 2025.

Mansikka toteuttaa vertaisoppimista ja tiedonvaihtoa muiden Leader-ryhmien kanssa, kuten Kalakukko, Ylä-Savon Veturi, Leader Silmu ja Elävä Kainuu.

Mansikka ry järjestää hallituksen opintomatkan syksyllä 2025 tutustumaan esimerkiksi Viron tai Latvian Leader-toimintaan ja rahoitettuihin hanke-esimerkkeihin.

5. Hallinto

Mansikka ry:n sääntömääräinen kokous järjestetään sääntöjen mukaisesti toukokuun loppuun mennessä.

Yhdistyksen tilintarkastus on kilpailutettu keväällä 2025 ja vuosikokouksessa valitaan tilintarkastaja vuosille 2025–2027 (tarkastukset vuosina 2026-2028).

Leader-ryhmien hallitukset muodostetaan kolmikantaperiaatteella: edustettuna ovat maaseudun asukkaat sekä kuntien, elinkeinoelämän ja järjestöjen edustajat. Vuosikokous valitsee yhdistyksen hallituksen kolmikantaperiaatteen mukaisesti: hallituksessa on oltava kolmasosa yhteisöjen ja yritysten (yli 10 vuosityöpaikkaa), kolmasosa alueen asukkaiden ja kolmasosa paikallisen julkisen hallinnon edustajia.

Hallitukseen kuuluvat puheenjohtajan lisäksi vähintään viisi (5) ja enintään yksitoista (11) jäsentä sekä heidän henkilökohtaiset varajäsenensä. Erikseen valittavan puheenjohtajan tulee edustaa yhtä kolmesta mandaatista ja hänet voidaan valita minkä (toimialueen) kunnan alueelta tahansa. Hallituksen puheenjohtajaksi voidaan valita sama henkilö yhtäjaksoisesti enintään neljänä vuotena. Varsinaiseksi jäseneksi ja varajäseneksi valitaan henkilöt kolmeksi vuodeksi kerrallaan siten, että heistä on erovuorossa vuosittain kolmannes. Erovuoroista jäsentä ei voida valita uudelleen ennen kuin erovuoroisuudesta on kulunut vähintään vuosi. Hallitus pyritään muodostamaan siten, että jokainen toiminta-alueen kunta on mahdollisimman hyvin edustettuna. Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan. Hallituksen kokouksia järjestetään tarpeen mukaan, noin 8 kertaa vuodessa, joka on kaksi kokousta enemmän kuin aikaisemmin. Aiempaa tiiviimmällä kokoustahdilla pyritään tukihakemusten nopeampaan hallituskäsittelyyn vireilletulon jälkeen.

Hallitukseen voidaan valita nuorisojäsen, joka valitaan vuosittain kiertävän kunta/alue-edustuksen mukaisesti. Jos ehdokkaita ei ole tai vuosikokous näin esittää, voidaan nuorisojäsen jättää valitsematta. Nuorisojäsenen tulee olla 18–30 –vuotias ja hänen on asuttava (henkikirjat) edustamansa kunnan alueella. Nuorisojäsenellä on osallistumis- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa, mutta ei äänioikeutta. Vuonna 2024 hallitukseen ei valittu nuorisojäsentä. Vuonna 2022 käynnistettiin Mansikan Nuoriso-Leader -ryhmän toiminta. Nuoriso-Leader -vaikuttajaryhmään kuuluu 7 nuorta Mansikan alueen kunnista. Ryhmä mm. käsittelee Nuoriso-Leader-rahoitushakemukset ja antaa hallitukselle lausunnon nuoria koskevien Leader-hankkeiden hankesuunnitelmista.

6. Yhdistyksen resurssit

Mansikka ry:ssä työskentelee toistaiseksi voimassa olevissa työsuhteissa kokoaikaisina toiminnanjohtaja ja hankeneuvoja. Toiminnanjohtaja vastaa yhdistyksen toiminnasta ja hallinnosta sekä toimii hankkeiden suunnittelu- ja valmistelutehtävissä. Toiminnanjohtaja esittelee hankkeet työryhmissä, hallituksessa sekä toimeenpanee hallituksen päätökset. Hän valmistelee myös muut hallituksen päätöstä vaativat asiat. Hankeneuvoja ohjaa ja neuvoo hankkeiden toteutusta. Hänen tehtäviinsä kuuluu mm. hankkeiden raportointien ja maksatushakemusten seuranta ja käsittely sekä yhdistyksen taloushallinto. Lisäksi tehtäviin kuuluu yhdistyksen toiminnasta tiedottaminen sekä ohjelman toteuttamiseen osallistuminen yhdessä toiminnanjohtajan kanssa.

Mansikka ry:ssä työskentelee määräaikaisissa työsuhteissa hankkeiden tilanteen mukaan vaihteleva määrä työntekijöitä. Alkuvuodesta 2025 Mansikassa työskentelee kolme määräaikaista työntekijää. Rekrytointeja on käynnissä kolmelle henkilölle.

7. Edustukset

Mansikka ry:llä on edustus seuraavissa ryhmissä:

- Itä-Suomen kalatalousryhmän seurantaryhmä: Kaikki toiminnanjohtajat

Pohjois-Savon Leader-ryhmillä on edustukset seuraavissa ryhmissä. Edustus on kiertävä ryhmien kesken:

- Pohjois-Savon kylät hallitus: ---/ Ylä-Savon Veturi, varalla Minna Partanen
- Pohjois-Savon järjestöneuvosto: Seija Korhonen/ Mansikka ry
- Itä-Suomen kalatalousryhmän jaosto: Risto Husu/ Mansikka ry

Lisäksi PohjoisSavon kylät ry:n ja Suomen kylät ry:n vuosikokouksiin on valtuutettu edustaja käyttämään Mansikka ry:n päätösvaltaa kokouksissa.

8. Yhdistyksen viestintä

Mansikan käytössä olevan viestintäkanavat ovat nettisivut (www.mansikkary.fi), kerran vuodessa jäsenille lähetettävä jäsenkirje ja säännöllisesti lähetettävät sähköiset uutiskirjeet. Lisäksi Mansikka ry:llä on sosiaalisen median tili Facebookissa.

Pohjois-Savon Leader-ryhmillä on yhteinen Instagram-tili ja HighwaySavolla Pohjois-Savon Leader-ryhmien yhteiset nettisivut, some-kanavat (Facebook, Instagram ja Twitter) sekä YouTube-tili. HighwaySavon tilit muuttuvat Pohjois-Savon maaseutu -tileiksi alkuvuodesta 2024 ja niitä ylläpitää jatkossa alueviestijä Kerttu Lassila.

Viestinnässä tehdään yhteistyötä edelleen muiden Pohjois-Savon Leader-ryhmien kanssa sekä ELY-keskuksen kanssa. Viestinnässä painotetaan ohjelmakauden alussa aktivointiviestintää.

9. Loppulause

Vuonna 2025 rahoitusta on käytettävissä merkittävästi normaalivuotta enemmän, koska 2024 hankkeet olivat kooltaan pieniä ja siirtynyt myöntövaltuus poikkeuksellisen suuri. Leader-rahoituksen osalta painotetaan uusien toimijoiden ja uusien hankeideoiden aktivointia. Kysyntä Leader-tuille on ollut vilkasta, joten odotamme paljon hyviä kehittämisideoita ja -hankkeita alueelta, joilla rahoituskausi ja alueen kehittäminen jatkuu vilkkaana.

10. Talousarvio vuodelle 2025

Käytettävissä oleva myöntövaltuus vuonna 2025:		1 109 000 €	
	€		€
TULOT		MENOT	
EU+Valtio 80 %	739 000	Yritystuet	739 000
Kunnat 20 %	370 000	Hanketuet	370 000
	1 109 000 €		1 109 000 €
Toimintaraha TR3 (1.5.2023 - 30.4.2025)			
EU+Valtio 80 %	20 000	Palkat	15 250
Kunnat 20 %	5 000	Muut kulut	9 750
	25 000		25 000
Toimintaraha TUR (26.1.2023 - 31.12.2029)			
EU+Valtio 80 %	51 280	Palkat	51 700
Kunnat 20 %	12 820	Muut kulut	12 400
	64 100		64 100
Osallisuus kuuluu kaikille 1.2.2024-30.6.2025			
EU+valtio 82 %	29 684	Palkat	25 800
Kunnat 18 %	6 516	Muut kulut	10 400
	36 200		36 200
Start-Up Nuori! (1.2.2024-30.9.2025)			
JTF 80 %	25 040	Palkat	18 780
Pohjois-Savon liitto 18 %	5 634		
Mansikka ry 2%	626	Muut kulut	12 520
	31 300		31 300
Kuriin kutsumattomat - Yhdessä vieraslajeja vastaan (1.4.-31.12.2025)			
EU+valtio 90 %	40 352	Palkat	32 026
Yksityinen rahoitus 10 %	4 484	Muut kulut	12 810
	44 836		44 836
Tietoa verkoista (1.5.2025 - 30.6.2027)			
EU+valtio 100 %	91 600	Palkat	65 600
		Muut kulut	26 000
	91 600		91 600
Yhdistystoiminta			
Jäsenmaksut	2 170	Ostopalvelut	1 620
Muut tulot	0	Muut kulut	550
	2 170		2 170
	Yhteensä		Yhteensä
	1 404 206		1 404 206
Korjaus hankkeiden EU+valtio pois	665 206		665 206